

A
06
M
12

06210:16

Stamboek nr.
2005

STICHTING PROEFSTATION VOOR TUINBOUW ONDER GLAS TE NAALDWIJK

Oriënterende rassenproeven bij ijsbergsla voorjaar 1981

R.H.M. Maaswinkel

Naaldwijk, juni 1981

Intern verslag nr. 21

2205557

Samenvatting

1.	Inleiding	1
2.	Oriënterend rassenonderzoek bij twee verschillende nachttemperatures op het Proefstation te Naaldwijk.	2
2.1.	Opzet	2
2.1.1.	Ingestelde temperaturen	2
2.1.2.	Rassen (tabel 1)	2
2.1.3.	Teeltmaatregelen	3
2.2.	Resultaten	3
2.2.1.	Percentage niet gesloten kroppen bij de oogst (tabel 2)	3
2.2.2.	Bruto-, afval- en netto-kropgewichten van de opgenomen rassen	4
2.2.2.1.	Nachttemperatuur 11°C (tabel 3)	4
2.2.2.2.	Nachttemperatuur 6°C (tabel 4)	5
2.2.2.3.	Vergelijking kropgewichten van beide nachttemperaturen (tabel 5)	6
2.2.3.	Aantal en percentage afwijkende kroppen	7
2.2.4.	Gebruikswaarde en opmerkingen rassen	8
2.3.	Diskussie en konklusie	9
3.	Oriënterend rassenonderzoek op de Proeftuin te Breda	10
3.1.	Opzet	10
3.1.1.	Rassen (tabel 6)	10
3.1.2.	Teeltmaatregelen	10
3.2.	Resultaten	11
3.2.1.	Percentage niet gesloten kroppen bij de oogst (tabel 7)	11
3.2.2.	Netto kropgewichten van de opgenomen rassen (tabel 8)	12
3.2.3.	Gebruikswaarde en opmerkingen rassen.	13
3.3.	Diskussie en konklusie	13
4.	Oriënterend rassenonderzoek op de Proeftuin te Venlo	14
4.1.	Opzet	14
4.1.1.	Rassen (tabel 9)	14
4.1.2.	Teeltmaatregelen	14
4.2.	Resultaten	15
4.2.1.	Netto kropgewichten van de opgenomen rassen (tabel 10)	15
4.2.2.	Gebruikswaarde en opmerkingen rassen	16
4.3.	Diskussie en konklusie	16

5. Slotdiskussie en konklusies van de proeven

17

Bijlage 1: proefschema rassen- en teeltonderzoek Proefstation Naaldwijk

Bijlage 2: proefschema rassenonderzoek Proeftuin Breda

Bijlage 3: proefschema rassenonderzoek Proeftuin Venlo

Samenvatting

In het voorjaar van 1981 zijn op het proefstation te Naaldwijk en op de proeftuinen te Breda en Venlo oriënterende proeven met ijsbergslarassen gedaan.

Op het proefstation te Naaldwijk is de proef opgezet in 2 afdelingen waarbij bij twee verschillende nachttemperaturen geteeld werd. In de afdeling met de lagere nachttemperatuur kwam over het algemeen een hoger percentage opengroeiende kroppen voor dan in de afdeling met de hogere nachttemperatuur.

De proef in Breda was wat eerder gezaaid dan in Venlo maar beide proeven zijn op dezelfde dag uitgeplant. In Breda is op een lager temperatuurniveau geteeld dan in Venlo.

Het percentage opengroeiende kroppen was in Breda hoog en in Venlo laag.

Gezien de verschillen in Naaldwijk wijzen deze resultaten op een relatie tussen temperatuur en mate van opengroeien van de kroppen.

In Naaldwijk kwam alleen ras R voor verdere beproeving in aanmerking.

Gezien het feit dat een aantal rassen in Naaldwijk en Breda alleen afgekeurd zijn op opengroeien van de kroppen, is het te overwegen deze rassen onder hogere temperatuur nogmaals te beproeven.

1. Inleiding

Sinds 1977 wordt zowel in het voorjaar als in de herfst ijsbergsla in de praktijk onder glas geteeld. In het voorjaar wordt bij de oogst vóór half mei over het algemeen als standaardras het ras Cristallo gebruikt.

Bij de oogst eind maart-half april ondervindt men nogal eens problemen met de kropvorming.

Er zijn aanwijzingen dat de dag/nachttemperatuurverhouding tijdens de teelt hier invloed op uitoefent. In de praktijk wordt veelal een nachttemperatuur van 8°C en een dagtemperatuur van 12°C aangehouden.

In het voorjaar van 1981 werden derhalve op het proefstation te Naaldwijk in 2 kassen twee verschillende nachttemperaturen ingesteld.

Verder werden in beide kassen naast een aantal bestaande rassen enkele nieuwe rassen opgenomen met het doel na te gaan of het bestaande rassenassortiment verbeterd kan worden.

De bestaande en een aantal nieuwe rassen werden tevens beproefd op de proeftuinen Breda en Venlo.

2. Oriënterend rassenonderzoek bij twee verschillende nachttemperaturen op het proefstation te Naaldwijk

2.1 Opzet

2.1.1. Ingestelde temperaturen

Kas 1: dagtemperatuur 12°C + lichtverhoging van 5°C
nachttemperatuur 6°C

Kas 2: dagtemperatuur 12°C + lichtverhoging van 5°C
nachttemperatuur 11°C

2.1.2. Rassen

In onderstaande tabel 1 staan de rassen die in deze proef opgenomen waren:

Code	Ras	Herkomst	Opmerkingen
A	779	Rijk Zwaan	Praktijkras
B	Grostona(805386)	V.d. Berg	
C	Starlina(805273)	V.d. Berg	
E	Cristallo	V.d. Berg	Praktijkras
G	Cortona(805342)	V.d. Berg	
H	Alpen	Takii	
J	Highland	Takii	
K	Great Lakes 54	Takii	
L	Great Lakes 336	Takii	
M	1755	Rijk Zwaan	
N	1495	Rijk Zwaan	

2.1.3. Teeltmaatregelen

Gezaaid: 29 oktober 1980.

Geplant: 17 december 1980.

Plantdichtheid: 13 planten per m².

Oogst: Kas 2: 23 maart 1981

Kas 1: 30 maart 1981.

Ziektenbestrijding

Aanslag: twee en vier weken na het planten is gespoten met Rovral (30 gram/m²).

Luis : tijdens de teelt is gerookt met Pirimor.

2.2. Resultaten

2.1.1. Percentage niet gesloten kroppen bij de oogst

Tabel 2. Percentage open gegroeide kroppen bij de oogst van 15 rassen

(Kas 2 = 11°C nacht en kas 1 = 6°C nacht)

Object	Oogst: 23/3		Oogst: 30/3		Gemiddeld %	
	Kas 2		Kas 1		Kas 2	Kas 1
	1	2	1	2		
A	0	0	9,5	11,9	0	10,7
B	0	0	0	0	0	0
C	66,7	81,0	100	97,6	73,9	98,8
E	0	0	11,9	9,5	0	10,7
G	11,9	33,3	85,7	78,6	22,6	82,2
H	0	0	0	0	0	0
J	0	0	0	0	0	0
K	0	0	0	0	0	0
L	0	0	0	0	0	0
N	80,2	60,1	71,4	64,3	70,2	67,9
R	0	0	0	0	0	0
S	0	0	4,8	2,4	0	3,6
O	16,7	11,9	11,9	4,8	14,3	8,4
P	4,8	14,3	33,3	26,2	9,6	29,8
Q	0	0	0	0	0	0

Toelichting:

Van de objecten H, J, K, L waren alle kroppen open
(nooit gesloten geweest) bij de oogst 1 en 2 = verschillende
herhalingen.

2.2.2. Bruto-, afval-, en netto-kropgewichten van de opgenomen rassen

2.2.2.1. Tabel 3. Nachttemperatuur 11°C

Object	Bruto kropgewicht van 12 kroppen		Afval van 12 kroppen		% afval		Netto kropgewicht van 12 kroppen		Netto kropgewicht in per 100 stuks	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
A	5050	4680	1050	1060	20,8	22,6	4000	3620	33,3	30,2
B	6200	5910	1570	940	25,3	15,9	4630	4970	38,6	41,4
C	4450	4900	1080	1150	24,3	23,5	3370	3750	28,1	31,3
E	5390	5970	1570	1300	29,1	21,8	3820	4670	31,8	38,9
G	4570	5410	970	1060	21,2	19,6	3600	4350	30,0	36,3
H	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
J	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N	5010	4800	1790	1050	35,7	21,9	3220	3750	26,8	31,3
R	5390	4920	1040	620	19,3	12,6	4350	4300	36,3	35,8
S	4010	4640	410	420	10,2	9,1	3600	4220	30,0	35,2
O	4860	4050	1160	570	23,9	14,1	3700	3480	30,8	29,0
P	5170	4980	1030	980	19,9	19,7	4140	4000	34,5	33,3
Q	5800	5260	1820	900	31,4	17,1	3980	4360	33,2	36,3

Toelichting:

12 = verschillende herhalingen.

Het netto kropgewicht is het gewicht van de krop inclusief + 4 ombladeren.

Bruto, afval en nettogewicht van 12 kroppen wordt gegeven in grammen.

2.2.2.2. Tabel 4. Nachttemperatuur 6°C

Object	Bruto kropgewicht van 12 kroppen		Afval van 12 kroppen		% afval		Netto kropgewicht van 12 kroppen		Netto kropgewicht in kg per 100 stuks	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
A	4600	4230	830	680	18,0	16,1	3770	3550	31,4	29,6
B	5300	6230	1500	1900	28,3	30,5	3800	4330	31,7	36,1
C	3750	3810	840	560	22,4	14,7	2910	3250	24,3	27,1
E	4760	4850	1310	1000	27,5	20,6	3450	3850	28,8	32,1
G	4580	5000	1080	950	23,6	19,0	3500	4050	29,2	33,8
H	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
J	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N	5050	4800	1100	960	21,8	20,0	3950	3840	32,9	32,0
R	4660	4910	440	950	9,4	19,3	4220	3960	35,2	33,0
S	4340	4080	340	380	7,8	9,3	4000	3700	33,3	30,8
O	4270	3730	960	370	22,5	9,9	3310	3360	27,6	28,0
P	4120	4060	580	860	14,1	21,2	3540	3200	29,5	26,7
Q	5760	5380	1150	800	20,0	14,9	4610	4580	38,4	38,2

Toelichting:

1, 2 = verschillende herhalingen.

Het netto kropgewicht is het gewicht van de krop inclusief + 4 ombladeren.

Bruto, afval en nettogewicht van 12 kroppen wordt gegeven in grammen.

2.2.2.3. Tabel 5. Vergelijking kropgewichten van beide nachttemperaturen

Object	Bruto kropgewicht van 12 kroppen		Afval van 12 kroppen		% Afval		Netto kropgewicht van 12 kroppen		Netto kropgewicht in per 100 stuks	
	afd. 2	afd. 1	afd. 2	afd. 1	afd. 2	afd. 1	afd. 2	afd. 1	afd. 2	afd. 1
A	4865	4415	1055	755	21,7	17,1	3810	3660	31,8	30,5
B	6055	5765	1255	1700	20,7	29,5	4800	4065	40,0	33,9
C	4675	3780	1115	700	23,9	18,5	3560	3080	29,7	25,7
E	5680	4850	1435	1155	25,3	24,0	4245	3650	35,4	30,4
G	4990	4790	1015	1015	20,3	21,2	3975	3775	33,1	31,5
H	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
J	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
L	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N	4905	4925	1420	1030	29,0	20,9	3485	3895	29,0	32,5
R	5155	4785	830	695	16,1	14,5	4325	4090	36,0	34,1
S	4325	4210	415	360	9,6	8,6	3910	3850	32,6	32,1
O	4455	4000	865	665	19,4	16,6	3590	3335	29,9	27,8
P	5075	4090	1005	720	19,8	17,6	4070	3370	33,9	28,1
Q	5530	5570	1360	975	24,6	17,4	4170	4595	34,8	38,3

Toelichting:

Het netto kropgewicht is het gewicht van de krop inclusief + 4 ombladeren.

Bruto, afval en nettogewicht van 12 kroppen wordt gegeven in grammen.

2.2.3. Aantal en percentage afwijkende kroppen

Tabel 6. Aantal en percentage afwijkende kroppen bij
15 rassen en 2 nachttemperaturen (afd. 2 = 11°C nacht
en afd. 1 = 6°C nacht)

Object	Afdeling 2				Afdeling 1				Gemiddeld			
	Aantal		%		Aantal		%		Afd. 2		Afd. 1	
	1	2	1	2	1	2	1	2	aant.	%	aant.	%
A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B	4	5	9,5	11,9	8	4	19,0	9,5	5	11,9	6	14,3
C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	1	0	2,4	0	0	1	0	2,4	1	2,4	1	2,4
G	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
H	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
L	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
N	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
O	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Q	0	3	0	7,1	0	0	0	0	2	4,8	0	0

N.B. Onder afwijkend wordt hier verstaan: genetisch niet
verlijkaar met het merendeel van de planten, behorende
tot eenzelfde ras (dat wil zeggen onzuiverheid van het ras).

2.2.4. Gebruikwaarde en opmerkingen rassen

Code	Gebruiks- waarde	Opmerkingen
A	+	wat om blad, nogal droog rand, weinig - geen aanslag
B	-	alle kroppen gesloten, wat om blad, nogal - veel droogrand, niet uniform, wat aanslag
C	-	bijna alle kroppen open, nogal om blad, wat - nogal droog rand, wat aanslag
E	+	nogal om blad, wat droog rand, weinig - geen aanslag
G	-	nogal wat open kroppen, weinig om blad, wat - nogal droog rand, iets - geen aanslag
H	-	alle kroppen open, alleen om blad, niet geschikt, hoog gewas, wild
J	-	alle kroppen open, alleen om blad, niet geschikt, hoog gewas, wild
K	-	alle kroppen open, alleen om blad, niet geschikt, hoog gewas, wild
L	-	alle kroppen open, alleen om blad, niet geschikt, hoog gewas, wild
N	-	nogal wat open kroppen, wat om blad, iets droog rand, geschouderde onderkant, wat aanslag, wat zachte kroppen
R	<u>+</u>	alle kroppen gesloten, weinig om blad, iets droog rand, lijkt iets zwak van onder
S	-	bijna alle kroppen gesloten, zeer compact (te klein voor deze teeltwijze) harde bollen, zeer weinig om blad, iets droog rand, lijkt wat zwak van onder.
O	-	lijkt qua type veel op marmer, bijna alle kroppen gesloten wat omblad, iets los, veel droog rand
P	-	aantal open kroppen, ongelijk in kropgrootte, wat los, wat omblad, iets droog zand
Q	-	alle kroppen gesloten, ongelijk in kropgrootte, kroppen wat bros, nogal droog rand, groot van omvang, weinig - geen aanslag.

2.3. Discussie en conclusie

Van de nieuw ingezonden rassen waren de meeste rassen onvoldoende qua gebruikswaarde. Het merendeel van de nieuwe rassen gaf een te hoog percentage opengroeiende kroppen.

Voor de oogstperiode eind maart lijkt buiten de in de praktijk geteelde (standaardrassen) alleen ras R voor verdere beproeving in aanmerking te komen. Voor een wat latere oogstperiode zou behalve ras R ook ras S beproefd kunnen worden.

Uit de proef blijkt, dat het percentage opengegroeide kroppen bij de kas met een lagere nachttemperatuur over het algemeen hoger is, dan bij de kas met een hogere nachttemperatuur.

Dit positieve effect van een hoge nachttemperatuur op de mate van opengroeien van de kroppen treedt echter niet systematisch bij elk ras op: twee rassen blijken bij lagere nachttemperaturen juist een betere kropvorming te geven.

Hoewel uit de gegevens blijkt dat over het algemeen een hogere nachttemperatuur gunstig werkt op de kropvorming, lijkt de grootste winst in kwaliteit door veredeling bereikt te kunnen worden. Afgezien van hun gebruikswaarde blijken zeven rassen nauwelijks kropvormingsproblemen op te leveren.

Aangezien het niet te verwachten is dat op korte termijn rassen beschikbaar komen met én een goede gebruikswaarde (onder andere hoog kroggewicht) én een goede kropvorming (harde, gesloten bol), lijkt het gewenst dit temperatuuronderzoek in de nabije toekomst voort te zetten.

3. Oriënterend rassenonderzoek op de proeftuin te Breda

3.1. Opzet

3.1.1. Rassen

In onderstaande tabel 6 staan de rassen die in deze proef opgenomen waren, vermeld.

Tabel 6. Overzicht van de opgenomen rassen

Code	Ras	Herkomst	Opmerkingen
A	779	Rijk Zwaan	Praktijk ras
B	Grostona (805486)	V.d. Berg	
C	Starlina (805273)	V.d. Berg	
D	Fortessa	V.d. Berg	
E	Cristallo	V.d. Berg	Praktijk ras
F	Lavallona	V.d. Berg	
G	Cortona (805342)	V.d. Berg	
M	1755	Rijk Zwaan	
N	1498	Rijk Zwaan	

3.1.2. Teeltmaatregelen

Gezaaid: 10 december 1980.

Geplant: 3 februari 1981.

Plantdichtheid: 12 planten per m².

Oogst: 22 april 1981.

Temperatuurniveau tijdens de teelt:

Dagtemperatuur:

's morgens ophalen tot 10°C

ventilatietemperatuur: donker 11°C

licht 15°C.

Nachttemperatuur:

stooktemperatuur 8°C

ventilatietemperatuur 9°C.

Ziektenbestrijding:

Aanslag: Na het planten is gespoten met Rovral.

Luis : Tijdens de teelt is gerookt met Pirimor.

3.2. Resultaten

3.2.1. Percentage niet-gesloten krogen bij de oogst

Tabel 7. Percentage opengegroeiide krogen bij de oogst

Code	1	2	3	gemiddeld t/m 3
A	12,5	17,2	10,9	13,5
B	53,1	65,6	59,4	59,4
C	100	98,4	82,8	93,7
D	9,4	9,4	3,1	7,3
E	14,1	17,2	25,0	18,8
F	0	3,1	0	1,0
G	98,4	96,9	93,8	96,4
M	25,0	32,8	15,6	24,5
N	96,9	100	98,4	98,4

Toelichting:

1, 2 en 3 zijn verschillende herhalingen.

3.2.2. Netto kropgewichten van de opgenomen rassen

Tabel 8. Netto kropgewichten van de opgenomen rassen

Code	Netto kropgewicht in kg/100 stuks			
	1	2	3	gemiddeld 1 t/m 3
A	49,3	54,0	53,0	52,1
B	66,2	60,7	51,0	59,3
C	54,0	63,3	53,5	56,9
D	57,8	53,9	56,5	56,1
E	51,0	52,3	66,5	56,6
F	56,0	65,6	47,2	56,3
G	63,9	57,5	56,7	59,4
M	54,3	53,7	45,6	51,2
N	47,1	46,9	43,2	45,7

Toelichting:

Netto kropgewicht is gewicht bol + ongeveer 9 ombladeren
1, 2 en 3 zijn verschillende herhalingen.

3.2.3. Gebruikswaarde en opmerkingen rassen

Code	Gebruiks- waarde	Opmerkingen
A	<u>+</u>	wat opengegroeide kroppen, wat omblad, compact, iets droog rand, goedgesloten onderkant.
B	-	veel open kroppen, nogal wat afwijkende kroppen (1e herhaling 14,1%, 2e 7,8%, 3e 6,3%) nogal omvang, wat droog rand
C	-	bijna alle kroppen open, geen droog rand
D	<u>+</u>	enkele open kroppen, qua type tussen botersla en ijsbergsla in, wat droog rand, gesloten onderkant
E	<u>+</u>	wat - nogal opengegroeide kroppen, nogal omblad, iets droog rand
F	<u>+</u>	praktisch alle kroppen gesloten, lijkt veel op D, wat droog rand, gesloten onderkant
G	-	bijna alle kroppen open, nogal omvang weinig omblad
M	-	wat - nogal opengegroeide kroppen, nogal omvang, nogal aanslag
N	-	bijna alle kroppen open, nogal omblad, geen droog rand, nogal omvang

3.3. Discussie en conclusie

Over het algemeen zat er in zover dezelfde rassen op proeftuin Breda stonden als op het proefstation Naaldwijk, dezelfde lijn in qua gebruikswaarde.

Procentueel waren er bij alle rassen in Breda meer kroppen die opengegroeid waren dan in Naaldwijk. Gezien de latere plantdatum en de toegenomen instraling c.q. temperatuur is dit moeilijk verklaarbaar. Van alle rassen die in Breda opgenomen waren de rassen Cristallo en 779 naar omstandigheden nog het meest redelijk. De nieuwe rassen vielen tegen qua gebruikswaarde.

4. Oriënterend rassenonderzoek op de proeftuin te Venlo

4.1. Opzet

4.1.1. Rassen

In onderstaande tabel 9 staan de rassen die in deze proef opgenomen waren, vermeld.

Tabel 9. Overzicht van de opgenomen rassen

Code	Ras	Herkomst	Opmerkingen
A	779	Rijk Zwaan	praktijkras
B	Grostona (805386)	V.d. Berg	
C	Starlina (805273)	V.d. Berg	
D	Fortessa	V.d. Berg	praktijkras na be- gin mei
E	Cristallo	V.d. Berg	praktijkras
F	Cavallona	V.d. Berg	
G	Cortona (805342)	V.d. Berg	
M	1755	Rijk Zwaan	

4.1.2. Teeltmaatregelen

Gezaaid: 19 december 1980.

Geplant: 3 februari 1981.

Plantdichtheid: 11 planten per m².

Oogst: 14 april 1981.

Temperatuurniveau tijdens de teelt:

Dagtemperatuur:

's-morgens op halen tot 13°C
ventilatietemperatuur 15 - 18°C.

Nachttemperatuur:

stocktemperatuur 9°C.

Ziektenbestrijding:

Aanslag: na het planten is gespoten met Rovral.

Luis : tijdens de teelt is gerookt met pirimor.

4.2. Resultaten

4.2.1. Netto kroggewichten van de opgenomen rassen

Tabel 10. Netto kroggewichten van de opgenomen rassen

Code	Netto kroggewicht in kg/100 stuks		
	1	2	gem. 1 + 2
A	35,0	40,5	37,3
B	53,0	55,5	54,3
C	46,0	46,0	46,0
D	46,0	49,0	47,5
E	39,0	41,0	40,0
F	47,0	52,0	49,5
G	50,5	47,0	48,8
M	30,0	34,0	32,0

Toelichting:

Netto kroggewicht is gewicht bol + 4 ombladeren.

1 en 2 zijn verschillende herhalingen.

4.2.2. Gebruikswaarde en opmerkingen rassen

Code	Gebruikswaarde	Opmerkingen
A	+	alle kroppen gesloten, iets droog rand, wat omblad, compact
B	-	nogal omblad, heterogeen (+ 11% v.d. kroppen), wat droogrand, alle kroppen gesloten
C	+	alle kroppen gesloten, iets droog rand, wat omblad
D	<u>+</u>	alle kroppen gesloten, qua type tussen botersla en ijsbergsla in, goed gesloten onderkant, wat - nogal droog rand
E	+	alle kroppen gesloten, iets droog rand, nogal omblad
F	<u>+</u>	alle kroppen gesloten, qua type tussen botersla en ijsbergsla in, wat droog rand, goed gesloten onderkant
G	+	alle kroppen gesloten, nogal omblad, geen - iets droog rand
M	-	alle kroppen gesloten, zeer aanslaggevoelig, iets droog rand

4.3. Discussie en conclusie

Buiten de rassen Cristallo en 779 die beide in de praktijk geteeld worden komen uit de proef de rassen C, E en G voor verdere beproeving in aanmerking.

Deze rassen gaven goede bollen.

Ras B is eigenlijk door het percentage heterogene kroppen niet geschikt voor verdere beproeving. De niet-afwijkende kroppen waren wel goed van dit ras.

5. Slotdiscussie en conclusies van de proeven

Uit de proef op het proefstation te Naaldwijk blijkt, dat het percentage opengegroeide kroppen bij de kas met de lagere nachttemperatuur over het algemeen hoger is dan bij de kas met een hogere nachttemperatuur. De proef in Breda was gezaaid 10 december en geplant op 3 februari; de proef in Venlo was gezaaid op 19 december en ook op 3 februari geplant. De gemiddelde nachttemperatuur lag in Venlo iets hoger, maar de dagtemperatuur was in Venlo $+ 3 - 4^{\circ}\text{C}$ hoger dan in Breda.

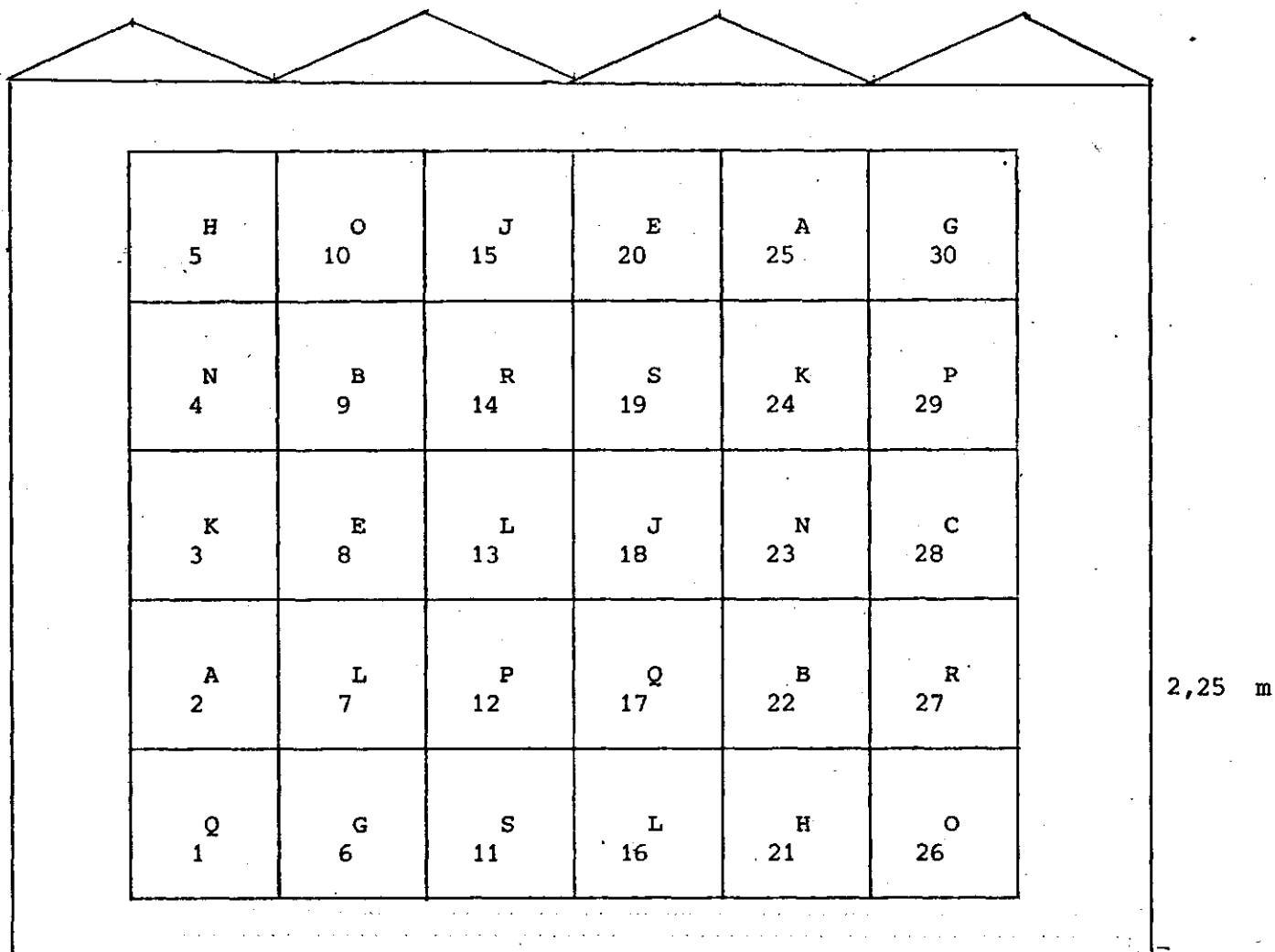
In Venlo waren er geen open kroppen.

Gezien de verschillen in reactie wat betreft het aantal open kroppen in Naaldwijk bij de twee afdelingen, lijkt er een relatie te bestaan tussen de gemiddelde temperatuur die gegeven wordt en het aantal open kroppen.

Hoewel uit de proef in Naaldwijk bleek dat een hogere nachttemperatuur een gunstige invloed op de kropvorming uitoefent blijkt in Venlo een hoge dagtemperatuur bij alle rassen tot een goede kropvorming te leiden. Deze indruk ontstaat echter na vergelijking met de resultaten, verkregen op proeftuin Breda. Uitgebreid temperatuuronderzoek met verschillende dag- en nachttemperaturen zal tot een meer gefundeerde conclusie kunnen leiden.

Gezien de verschillen in gebruikswaarde van enkele rassen op de diverse proefplaatsen zouden enkele nieuwe rassen nogmaals beproefd moeten worden.

Proefschema proefstation Naaldwijk

Toelichting:

Proef in 2 herhalingen

In beide afdelingen lagen de rassen in dezelfde volgorde

Afdelingen : B - 3 - 2

B - 3 - 1

Proefschema proeftuin Breda

L 5	F 10	G 15	E 20	M 25	B 30
N 4	B 9	D 14	A 19	F 24	N 29
E 3	G 8	C 13	M 18	D 23	A 28
A 2	M 7	F 12	B 17	E 22	C 27
E 1	D 6	E 11	N 16	G 21	E 26

Proef in drie herhalingen

Ras E komt totaal 6x voor.

Proefschema proeftuin Venlo afdeling 18

D 8	B 12	E 16
F 7		
A 6	M 11	C 15
E 5		
B 4	D 10	F 14
G 3		
M 2	G 9	A 13
C 1		

Proef in twee herhalingen